

Povestea lui O

Colecție coordonată de
Magdalena Mărculescu
Pascal Bruckner

EROSOP

Pauline Réage

**Povestea
lui O.**

Precedată de
Fericirea în sclavie de
Jean Paulhan

TREI

Traducere din franceză de
Doru Mareș

Cuprins

	<i>Prefață la ediția în limba română</i>	7
	Fericirea în sclavie. Jean Paulhan	15
	O revoltă în Barbados	16
I.	Hotărâtoare ca o scrisoare	18
II.	O decentă necruțătoare	21
III.	Ciudata scrisoare de dragoste	24
	Adevărul despre revoltă	27
	Povestea lui O. Pauline Réage	31
I.	Îndrăgostiții de la Roissy	32
II.	Sir Stephen	70
III.	Anne-Marie și inelele	123
IV.	Cucuveaua	158

Prefață la ediția în limba română

Se întâmplă uneori ca viețile cărților să fie mai fascinante chiar decât viețile oamenilor.

Manuscrise vechi, ediții distruse sau pierdute, exemplare care i-au putut duce pe pasionați și bibliofili până în pragul nebuniei — iată un subiect care în mâinile unui Eco, Perez-Reverte sau Zafon devine absolut irezistibil pentru cititori.

Un editor trăiește însă permanent în lumea în care aceste aventuri se nasc: lumea cărților, care apar zilnic cu duiumul, mare parte dintre ele pentru a fi date uitării, mică parte pentru a deveni celebre, o și mai mică parte pentru a deveni celebre abia după ce au fost, în prealabil, ignorate sau chiar uitate.

Cartea de față este una specială. Mai întâi de toate, are un trecut pe cât de bogat, pe atât de captivant. În al doilea rând, iată, apare în limba română de-abia acum, cu 50 de ani mai târziu decât în limba în care a fost scrisă! În fine, chiar și așa, am convingerea că ea va fi percepută ca o carte îndrăzneță, provocatoare, incomodă. Cu atât mai mult cu cât este reală, în felul ei, reală tocmai pentru că nu a fost

scrisă cu intenția de a deveni carte și deci nici concepută potrivit unei strategii livrești.

Astăzi, „Povestea lui O” face incontestabil parte din cele câteva titluri celebre ale unei adevărate biblioteci erotice. Timp de 40 de ani, autorul ei s-a ascuns cu grijă în spatele pseudonimului Pauline Réage. Au existat tot felul de speculații formulate de cercurile literare ale vremii. Albert Camus era convins că numai un bărbat poate scrie o istorie atât de crudă. S-au vehiculat o seamă de nume: André Malraux, André Pieyre de Mandiargue, Alain Robbe-Grillet, Jean Paulhan. Cartea a fost declarată intolerabilă de unii (printre care François Mauriac), genială de alții (Georges Bataille).

Cât despre editori, se pare că au fost tot atât de șocați pe cât aveau să fie librării. Gaston Gallimard a refuzat să o publice de teamă să nu se compromită, iar editorul de la Deux Rives, deși a acceptat-o inițial, va renunța la ea, temându-se de repercusiuni politice. Jean-Jacques Pauvert, în vârstă de 27 de ani, a avut nu numai curajul să tipărească volumul, dar și flerul de a spune că va intra în istoria literaturii. Nu s-a înșelat, după cum nu s-a înșelat nici atunci când, înfruntând cenzura și amenințările, avea să scoată „de la sertar” și să pună pe piață textele licențiosului Sade, pentru care Ministerul public i-a intentat proces în 1956. Tot el îi va publica și pe Georges Bataille, André Breton, Pierre Klossowski, Raymond Roussel, Fulcanelli, Dali etc.

Încă de la apariție, cartea creează un climat de intrigă și scandale publice: este interzisă, considerată impudică de către comisiile de cenzură („redă aventurile unei tinere care, pentru a-i face pe plac amantului său, se supune tuturor capriciilor erotice pe care acesta le formulează, alternând scene de dezmăț cu momente de o teribilă cruzime sexuală”) și devine obiectul anchetelor literare ce au drept scop descoperirea „îndrăznețului” autor. Cu toate acestea, timp de un an, vâlva creată de „Povestea lui O” se limitează mai mult sau mai puțin la cercul inițiaților, înregistrând vânzări extrem de modeste. Abia în 1955, după ce este recompensat cu Prix des Deux Magots, din a cărui jurizare a făcut parte și Michel Leiris, romanul devine

un bestseller. Ceea ce nu va împiedica reacțiile, mai târzii, de după 1968 — când cenzura totuși se relaxează considerabil — reacții generate de apariția filmului cu același nume, regizat de Just Jaeckin și de articolul consacrat cărții de prima pagină a ziarului *Express* (1975). La protestele și inscripțiile celor care se opun așa-zisei corupții capitaliste („Nu vrem să se facă bani cu trupurile noastre”), se adaugă reacția arhiepiscopului ce condamnă „spectacolul degradării umane”, a jurnaliștilor ce numesc „Povestea lui O” un fel de *Gestapo dans le boudoir* și a celor ce reclamă în Parlament sancțiuni pentru textele cu caracter licențios.

Cum a putut o carte să stârnească atâta furie?

„O” este o tânără femeie, îndrăgostită de René. Într-o bună zi, acesta o duce într-un castel din Roissy, ascuns de ochii lumii, rezervat unei societăți de inițiați. „O” devine obiectul total al fantasmiei amantului său, care decide să o împartă, din iubire, cu alți bărbați. Ea trebuie să se supună, o dată ce a acceptat acest pact, să fie necondiționat femeia altora, pe care nu îi cunoaște, uneori nici nu îi vede, întrucât, asemenea unei slave, este legată la ochi. Se vor bucura de ea, „dacă vor avea chef și atât cât vor avea chef”, atât prietenii lui René, cât și valeții care se ocupă de castel. „O” este femeia care se dăruiește total, care acceptă supliciu de a deveni ceea ce vrea celălalt ca ea să devină, care-și află fericirea în dreptul celuilalt de a se folosi de ea. Devine prostituata sfințită prin abandon de sine, victima care va fi biciuită și maltrată după bunul plac al „stăpânului”. Degradarea pe care, evident, o resimte, este compensată de certitudinea că aparține unei voințe pe care o recunoaște suverană. „și de suferința prin care se achită de plăcerea... pe care nu se abține să o trăiască ea, femeie, dorită — chiar dacă sălbatic și impersonal — de mai mulți bărbați.

În sine, lectura este pe cât de captivantă, pe atât de ofensatoare. Aparent, ea confirmă schema machistă a nevoii structurale a femeii de a fi supusă de către bărbat. (Din acest punct de vedere, „Povestea lui O” este cât se poate de aproape ca inspirație de un alt titlu

clasicizat al literaturii: „Venus în blănuri“ a lui Sacher-Masoch, care este numai aparent o carte a supunerii bărbatului de către femeie). Într-un fel era greu de crezut că o femeie ar îndrăzni să-și mărturisească într-un mod atât de deschis și explicit dorința. Trebuie să ai o prea mare franchețe în a-ți trăi fantasmele, pentru a le pune pe hârtie cu atâta curaj. Tocmai de aceea, în modul lui crud și hiperbolic, romanul desfășoară o analiză psihologică de o tulburătoare profunzime, care redă într-un mod simbolic logica — nebunească poate, dar oare mai puțin reală? — a relației „nesaturate“, a eternei prăpăstii dintre femeia care se împlinește, oferindu-se și bărbatul care se împlinește, sustrăgându-se.

Încă o dată, în ambele cazuri, ne plasăm la un nivel simbolic. Poate tocmai în acest sens, Jean Paulhan a spus că, această carte, cutremurătoare și obraznică, este de o nemaipomenită „decentă“. Este imposibil să nu remarci că la baza textului stă o metafizică a obedienței, similară celei pe care o trăiesc sfinții și credincioșii. Ceea ce poate intriga este faptul că, în locul lui Dumnezeu apare, ca instanță supremă, bărbatul. Să nu uităm însă că, statistic vorbind, posturile iubirii pământești sunt mult mai numeroase decât cele ale iubirii divine. Faptul că Dumnezeu este mai demn de iubit decât bărbatul e, în cele din urmă, o simplă convenție culturală, de care inconștientul omenesc se îngrijește prea puțin să țină cont.

Cred că multe femei vor fi revoltate de lectura unei astfel de cărți. Nu și bărbații! Deși plină de admirație, prefața lui Jean Paulhan la ediția franceză toarnă și mai mult gaz pe foc: el afirmă că „Povestea lui O“ este o carte periculoasă, așa cum a fost în 1838 caietul de doleanțe formulat de sclavii eliberați din Barbados, care s-au întors să-și implore stăpânul să pună asupra lor jugul servituții. Au fost refuzați, în numele drepturilor omului, dar ei, neputându-și accepta libertatea, au devenit agresivi și și-au masacrat fostul stăpân. *i Paulhan continuă să spună despre autoarea cărții: „În sfârșit, o femeie care mărturisește! Ce mărturisește? Lucrurile de care femeile s-au apărut întotdeauna și azi mai mult decât oricând. Lucrul pe care bărbații

dintotdeauna li l-au reproșat: că nu încetează să își asculte glasul sângelui, că totul în ele este sex, trup și suflet. Că trebuie fără încetare hrănite, fără încetare spălate și fardate, fără încetare bătute. Fiindcă pur și simplu ele au nevoie de un stăpân bun care să țină piept propriei bunătăți (...) Fără multă vorbă: trebuie să îți iei biciul când mergi să le vezi“. Păi dacă lucrurile stau așa, atunci de ce se mai miră Paulhan că finalul cărții ar fi neașteptat (de fapt sunt două versiuni de final)? Doar pentru că el/ ele contrazic de fapt emfaza unui astfel de raționament viril? Oare tipul (tipurile) de deznodământ ales nu este menit tocmai să contrazică raționamentul?

În prezent, nu mai există nici un dubiu asupra identității autorului: Pauline Réage este Dominique Aury, redactor-șef la *Nouvelle Revue Française*, editoare la Gallimard, persoană cultă, apropiată lui Borges, colaboratoare a lui Gide, traducătoare în limba franceză a unor autori importanți precum Mishima, Evelyne Waugh, Fitzgerald (pe care, de altfel, ea îl descoperă și îl impune în Franța); fascinată în copilărie de jurăminte de castitate și supunere, atrasă de cânturile religioase și de cultul catolic. O nouă Heloise atrasă deopotrivă de rugăciunea intensă și amorul impudic? Sobră și reținută, cine ar fi crezut că autoarea unei „Antologii de poezie religioasă franceză“ va semna unul dintre romanele scandaloase ale erotismului? De la mistică la senzualitate distanța (o spune și Bataille) nu e deloc mare... rămâne doar curajul de a o rosti.

Îndrăgostită de Jean Paulhan, patronul NRF-ului, Pauline Réage, în vârstă de peste 40 de ani, își propune să scrie o lungă scrisoare ce avea să-l seducă pe cel ce afirmase că „femeile sunt incapabile să scrie romane erotice“. Legătura lor secretă, marcată de inevitabila distanță pe care viața o pusese între ei, trece astfel în paginile unei epistole redactată noaptea și trimisă, a doua zi, prin poștă, destinatarului. Impresionat de calitatea stilistică a mărturisirii erotice pe care o citea, Jean Paulhan s-a luptat să o aducă în atenția unui editor. Pauline Réage, care și-a protejat familia alegând acest pseudonim (referință la două eroine ale autoarei: Pauline Borghese și Pauline

Roland, o cunoscută feministă franceză din secolul al XIX-lea), avea să păstreze secretul identității sale până la vârsta de 87 de ani (1995), când va mărturisi ziarului american *New Yorker* că ea este autoarea „Poveștii lui O”. Timp de patru decenii a rămas netulburată de succesul romanului ce avea să se vândă în peste 850 000 de exemplare și să fie tradus în aproape toate limbile, lăsând celebritatea să planeze asupra altor nume.

Nu întâmplător, cărțile erotice au avut mai întotdeauna destine aventuroase: considerate nocive, au fost prohibite sau publicate doar în ediții clandestine, iar atunci când au ieșit pe piață au stârnit dispute politice și adevărate vânători de moravuri.

Nu cred, ca editor aparținând culturii actuale, în care detabuiizarea pare a-și fi rostit chiar și ultimul cuvânt, că există prea multe cărți erotice capabile să șocheze cu adevărat și să stârnească, din acest punct de vedere, controverse. Adevărata problemă pe care trebuie să o ridice însă un discurs erotic nu este „ce mai rămâne de făcut”, ci cum putem înțelege și accepta ceea ce este și a fost întotdeauna omenesc. Modul în care este spusă „Povestea lui O” nu se rezumă la o provocare de moment, o încercare menită să dea apă la moară spiritului de frondă și să excite mințile blazate, ci atinge, printr-un scenariu psihologic care, evident, se țese dincolo de sensul direct al cuvintelor, sensibilități și atitudini relativ nealterate de trecerea vremurilor și perindarea mentalităților.

Magdalena Mărculescu

Fericirea în sclavie de Jean Paulhan

O revoltă în Barbados

O revoltă unică a însângerat, în vârtoarea anului 1838, pașnica insulă Barbados. Vreo două sute de negri, bărbați și femei, a căror eliberare din sclavie abia de fusese promulgată de Ordonanța din martie, au venit într-o dimineață să își implore fostul stăpân, un anume Glenelg, să îi ia înapoi ca sclavi. S-a citit caietul de doleanțe, redactat de un pastor anabaptist, pe care îl aduseseră cu ei. Apoi a început dialogul. Numai că Glenelg, fie prea timid, fie excesiv de scrupulos, fie pur și simplu din teama față de lege, a refuzat să se lase convins. Drept care a fost mai întâi burdușit ușurel și apoi masacrat cu tot cu familie de către negrii care, în aceeași seară, s-au instalat la loc în colibele lor, și-au văzut din nou de taclalele, de activitățile și de ritualurile obișnuite. Chestiunea a fost iute mușamalizată prin grija guvernatorului Mac Gregor, iar operațiunea de eliberare și-a urmat cursul. Cât despre caietul cu doleanțe, nici că a mai fost găsit vreodată.

Câteodată mă gândesc la acel caiet care conținea, foarte probabil – pe lângă plângerile justificate legate de organizarea

caselor de muncă (*workhouse*), înlocuirea pedepsei cu arestul în celulă prin biciuire, interdicția care era adresată „ucenicilor“ (cum erau numiți noii muncitori liberi) de a se îmbolnăvi –, chiar și o sumară schiță a unei apologii a sclaviei. S-a remarcat astfel că singurele libertăți care ne sensibilizează sunt acelea care îi aruncă pe ceilalți într-o servitute echivalentă cu gradul libertăților cu pricina. Nu știu să fie cineva fericit pentru că are voie să respire liber. Dacă însă obțin, de exemplu, dreptul de a cânta într-o veselie la banjo până la două dimineața, aproapele meu își pierde libertatea sa de a nu mă asculta cântând la banjo până la două dimineața. Dacă reușesc să stau degeaba, aproapele meu trebuie să muncească pentru doi. Și-apoi se știe că, în lumea în care trăim, pasiunea necondiționată pentru libertate antrenează destul de repede conflicte și războaie, la fel de necondiționate. Adăugați la toate acestea și faptul că sclavul, fiind predestinat, grație dialecticii, să ajungă la rândul lui stăpân, ar fi o mare greșală, fără îndoială, să vrem să grăbim legile naturii. Și, una peste alta, mai adăugați și că nu e lipsit nici de măreție, nici de bucurie să te abandonezi voinței celuiilalt (cum li se întâmplă îndrăgostiților ori misticilor) și să te vezi, în sfârșit!, debarasat de plăceri, interese și complexe personale. Pe scurt, acum, după o sută douăzeci de ani, erezia micului caiet ar constitui, mai abiter decât la vremea sa, o carte periculoasă.

În cazul de față este vorba despre un alt soi de carte periculoasă. Căci se așază în rândul cărților erotice periculoase.

I. Hotărâtoare ca o scrisoare

De ce numim cărțile acestea „periculoase“? E cel puțin imprudent. Odată catalogate astfel, simțim cum o vitejie colectivă ne provoacă cheful de a le citi și de a ne expune pericolului. Nu fără motiv, societățile geografice le recomandă membrilor ca, atunci când își povestesc călătoriile, să nu insiste asupra pericolelor prin care au

trecut. Nu din modestie, ci pentru a nu-i duce pe alții în ispită (cum se vede că se întâmplă, de pildă, cu ușurința de a merge la război). Păi, despre ce pericole vorbim?

Din poziția mea, ar fi unul pe care îl zăresc foarte bine. Un pericol modest. *Povestea lui O* este, evident, una dintre acele cărți ce marchează cititorii, care nu le mai lasă din mână odată ce au dat de ele. Cărțile acestea sunt straniu supuse influenței pe care o exercită și se transformă pe măsura evoluției influenței la care mă refer. Și așa, după câțiva ani, nu mai sunt aceleași cărți. Primele reacții critice au fost cam neghioabe. Cu atât mai rău!, un critic nu trebuie niciodată să ezite în fața ridicolului. Cel mai simplu îmi e să mărturisesc că nu mă pricep. Înaintez bine dispus în *Povestea lui O*, ca într-un basm cu zâne – se știe că basmele cu zâne sunt romanele erotice ale copilăriei –, ca printr-unul din acele castele feerice care par părăsite și totuși, de sub husele lor, fotoliile, scaunele și paturile cu stâlpi înalți la cele patru colțuri n-au fir de praf, iar bicele și cravașele sunt la locul lor. Sunt la locul lor, așa zice, în mod natural. Nicio umbră de rugină pe lanțuri, nicio picătură de apă pe dalele de toate culorile. Dacă este vreun cuvânt care îmi vine mai întâi în minte când mă gândesc la *O*, acesta este „deceț“. Cuvânt dificil de motivat. Așa că, să trecem mai departe. Și curentul ăsta neîncetat care trece prin toate camerele. Prin *O* mai suflă neîncetat și un nu știu ce spirit mereu pur și violent, fără să se amestece cu altceva. E un spirit hotărâtor, care nu se împiedică în nimic, spiritul suspinelor în oroare și al extazului în greață. Dacă e să mărturisesc, gusturile mele navighează cel mai adesea pe alte ape: îmi plac lucrările ale căror autori ezită, lasă să se vadă, prin câteva mici încurcături, că, la început, subiectul i-a intimidat, că s-au îndoit că vor ieși vreodată din capcană. Pe când *Povestea lui O* este, de la un capăt la celălalt, ca povestea unei fapte de vitejie. Îți vine în gând mai degrabă un discurs decât o simplă efuziune sentimentală, o scrisoare decât un jurnal intim. Cui să îi fie adresată scrisoarea? Pe cine vrea discursul să convingă? Cui să-i pui aceste întrebări? Păi, dacă nu știu cine sunteți...

Nu mă îndoiesc că sunteți o femeie. Și asta nu din cauza detaliilor precum rochiile de satin verde, corsetele, fustele ridicate în repetate rânduri „ca bucele de păr pe bigudiuri“, ci iată de ce: în ziua în care O este părăsită de René pentru noi torturi, ea tot mai păstrează suficientă prezență de spirit pentru a observa că papucii iubitelui ei s-au uzat și, ca atare, va trebui să își cumpere alții. Iată un lucru care, pentru mine, ar fi de neimaginat. Iată un lucru care nu i-ar fi dat niciodată prin cap unui bărbat sau, în orice caz, pe care nu ar fi îndrăznit niciodată să îl spună.

Cu toate acestea, în felul ei, O exprimă un ideal viril. Viril ori cel puțin masculin. În sfârșit, o femeie care mărturisește! Ce mărturisește? Lucrul de care femeile s-au apărat întotdeauna și azi mai mult decât oricând. Lucrul pe care dintotdeauna bărbații li l-au reproșat: că nu încetează să își asculte glasul sângelui, că totul în ele este sex, trup și suflet. Că trebuie fără încetare hrănite, fără încetare spălate și fardate, fără încetare bătute. Fiindcă pur și simplu ele au nevoie de un stăpân bun care să țină piept propriei bunătăți, căci, pentru a se face iubite de ceilalți, ele își folosesc întreaga energie, bucurie, naturalețe, pe care le extrag din tandrețea noastră, imediat ce aceasta este declarată deschis. Fără multă vorbă: trebuie să îți iei biciul când mergi să le vezi. Puțini bărbați nu au visat să posede o Justine. Însă, după câte știu eu, nicio femeie nu s-a visat Justine. În orice caz, nu a făcut-o cu voce tare, cu acest orgoliu al lamentației, al plânsului, cu această cuceritoare violență, cu această rapacitate a suferinței, cu această voință întinsă până la sfârșiere, până la hohot. Sigur, sunteți femeie, dar cine joacă rolul cavalerului, al cruciatului? De parcă ați poseda în dumneavoastră ambele naturi sau destinatarul scrisorii ar fi clipă de clipă alături, pentru a-i putea împrumuta gusturile și vocea. Ce fel de femeie sunteți? Chiar așa: cine sunteți cu adevărat?

Oricum ar fi, *Povestea lui O* vine de departe. Am simțit în ea mai întâi liniștea unor spații îndelung purtate în inima autorului până ce i-au ajuns familiare. Cine este Pauline Réage? O simplă visătoare, cum mai sunt și altele? (Ajunge, zic ele, să îți ascuți inima. O inimă

pe care nimic nu o poate opri.) O femeie cu experiență, care chiar a trecut printr-o asemenea poveste? A trecut și se tot miră că o aventură care a început atât de bine — sau, cel puțin, atât de grav, prin asceză și pedeapsă — până la urmă s-a încheiat rău, s-a împlinit într-o satisfacție mai repede dubioasă, fiindcă, în fine, suntem de acord, O rămâne într-un fel de bordel în care dragostea a împins-o să intre. Rămâne acolo și nici nu se simte prea rău. Totuși, în această privință:

II. O decentă necruțătoare

Și pe mine mă miră încheierea. Nimeni nu îmi poate scoate din cap ideea că nu acesta este adevăratul final. Că, în realitate, ca să zic așa, eroina dumneavoastră a reușit să îl convingă pe Sir Stephen să îi provoace moartea. Să nu o descătușeze decât moartă. Evident, nu a fost totul spus, iar albina asta — mă refer la Pauline Réage — a mai păstrat la ea ceva miere. Cine știe, măcar o dată o fi fost pătrunsă de grijă scriitoricească și, într-o bună zi, ne va povesti și continuarea aventurilor lui O. Și-apoi, finalul acesta era atât de evident, încât n-ar fi fost nicio pagubă dacă nu ar fi fost scris. L-am fi descoperit oricum, cu toții, fără cel mai mic efort. Îl descoperim și ne obsedează un pic. Dar dumneavoastră cum ați făcut de l-ați inventat și ce nume i se poate da acestei aventuri? Mă voi întoarce la asta, într-atât sunt de convins că, odată găsit numele, toate taburetele și paturile cu stâlpi, ba chiar și lanțurile se vor explica, vor lăsa să vagabondeze printre ele imensa figură obscură, fantoma doldora de intenții, stranii curenți.

Trebuie să mă concentrez aici asupra factorului cel mai ciudat ce rezidă în dorința masculină: intoleranța. Stâncile acestea, prin care suflă curenții de aer, pot fi văzute mișcându-se dintr-odată, apucându-se să suspine, cântând ca o mandolină. Din depărtări vin oameni să le vadă. Deși, chiar dacă-ți place muzica, parcă ai vrea mai

întâi să-ți scapi pielea. Dar dacă rolul cărților erotice (sau „periculoase“, dacă vreți) este să ne pună la curent cu adevărul? Să ne liniștească, așa cum ar face-o un confesor? De obicei, te poți obișnui cu orice. Așa că, nici bărbații nu sunt prea multă vreme în încurcătură. Își țin partea și declară că ei au început. Mint și, dacă putem spune așa, iată faptele. Evidente. Mult prea evidente.

Și femeile fac la fel, mi se va spune. Fără îndoială, numai că nu la fel de vizibil. Ele pot oricând nega. Câtă decență! De unde și opinia că sexul lor e cel mai frumos, că frumusețea este sinonimă cu feminitatea. Sexul lor, mai frumos?... Nu sunt prea sigur. Mai discret, cu siguranță, mai puțin superficial. Și acesta este un mod de a fi al frumuseții. Uite cum am ajuns să mă gândesc de două ori la decență, referindu-mă la o carte unde numai despre asta nu este vorba...

Însă, chiar nu este vorba? Nu mă gândesc la decența cam fadă și cam falsă, care se mulțumește să disimuleze, care o șterge din fața stâncii și neagă că a văzut-o mișcându-se. Există o altfel de decență, ireductibilă și gata să pedepsească, ce umilește carnea îndeajuns de viguros pentru a o putea reda întâii ei integrități și o trimite cu putere spre zilele în care dorința nu-și ridicase încă glasul, iar stânca nu cântase încă. O decență pe mâinile căreia e periculos să încapi. Fiindcă, pentru a o satisface, nu-i poți dărui nimic mai puțin decât mâini legate la spate, genunchi desfăcuți, trup sfârtecat, sudoare și lacrimi.

Pare că spun lucruri îngrozitoare. Poate că da, însă atunci groaza înseamnă că e pâinea noastră cea de toate zilele și poate că aceste cărți periculoase sunt cele care ne redau naturalului nostru pericol. Ce îndrăgostiți nu ar fi înspăimântați dacă ar măsura, pentru o clipă măcar, importanța jurământului pe care îl fac, deloc cu ușurință, legându-se unul de celălalt pentru întreaga viață? Ce îndrăgostită nu s-ar înfricoșa dacă numai o clipă ar cântări ceea ce vor cu adevărat să spună asemenea cuvinte care i-ar veni pe buze: „Nu am cunoscut dragostea înainte de a te cunoaște pe tine... Niciodată, înainte de tine, nu am știut ce înseamnă emoția...“. Sau, mai înțelept (înțelept?!): „Aș

vrea să fiu pedepsită că am mai fost fericită înainte de a te cunoaște“. Iat-o prizoniera cuvintelor. Iat-o, ca să zic așa, servită.

Așadar, în *Povestea lui O* nu lipsesc torturile. Nu lipsesc loviturile de cravașă, nici însemnarea cu fierul roșu, ca să nu mai vorbim de lanțuri legate de gât sau exhibiționism obligatoriu. Aproape tot atâtea torturi câte rugăciuni pentru asceții din deșert. Nu mai puțin diferențiate, ca și clasificate, separate unele de celelalte cu pietricele. Și nu este vorba numai de torturi vesele, cu veselie aplicate, vreau să spun. Réne refuză, Sir Stephen consimte să o exercite ca pe o datorie. Evident, nu e distractiv. Nu e deloc sadic. Totul se petrece ca și când, încă de la început, O singură ar fi hotărât să fie pedepsită, forțată la singurătate.

În acest moment, cine știe ce idiot se va referi la masochism. Și chiar sper să se întâmple. Asta nu ar face decât să adauge misterului partea de mister a erorilor de limbaj. Ce înseamnă „masochism“? Că durerea este în același timp plăcere, iar suferința bucurie? Posibil. Sunt acestea afirmații care abundă la metafizicieni – care mai spun că orice prezență este o absență, orice cuvânt, o tăcere – și nu neg că ar putea avea un înțeles (deși nu întotdeauna îl pricep) sau cel puțin o utilitate. Însă o utilitate care, în orice caz, nu relevă simpla observație. Nu e, așadar, nici treaba doctorului, nici a simplului psiholog și, în niciun caz, a idiotului. Nu, mi se va spune. Este vorba despre durere, pe care însă masochistul știe să o transforme în plăcere. Despre o durere din care el scoate la lumină, printr-o chimie al cărei secret îl deține, bucuria pură.

Ce noutate! Astfel bărbații ar fi găsit, în sfârșit, ceea ce căutaseră cu asiduitate prin medicină, morală, filosofii și religii: modalitatea de a evita durerea sau cel puțin de a o depăși, de a o înțelege (fie și observând efectele prostiilor și ale greșelilor). Și asta s-ar fi întâmplat încă de multă vreme, căci nici masochiștii nu sunt pe pământ de ieri, de-alaltăieri. M-aș mira ca, într-un asemenea caz, să nu li se fi adus cele mai mari onoruri, să nu le fi fost spionate secretele, să nu fi fost adunați în palate pentru a fi mai bine pândați, să nu fi fost vârâți în cuști.